

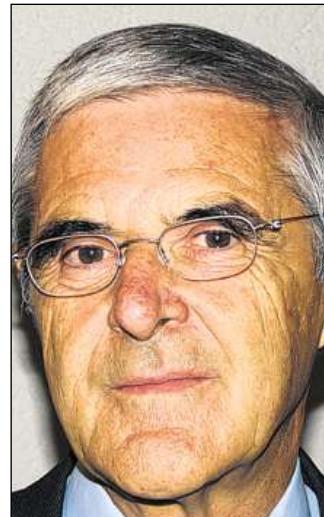
COLUMNNA

Absurd e nunresponsabel

DA GIUSEP NAY

Nossa constituziun federala è ed ha da restar la suprema funtauna da noss dretg. Ella di dentant che la confederaziun ed ils chantuns han da resguardar il dretg internaziunal e che quel è decisiv per il tribunal federal e per las autras autoritads incaricadas d'appligar il dretg. Il sulet gist vid la strategia d'ina partida – atgnamain minoritara che sa cumporta dentant sco sch'ella fuss il pievel svizzer e sefutra dal dretg – da cumbatter per princip dretg internaziunal e da metter noss dretg encunter e sur quest è che ses represchentants vulan novissimamain midar la constituziun e betg pli simplamain violar ella cun iniziativas che cunterfan als dretgs umans garantids tant en nossa constituziun federala sco en la convenziun europea dals dretgs umans.

Ma vuler metter noss dretg naziunal sur il dretg internaziunal è absurd. Il dretg internaziunal public è quest dretg che vala tranter ils pievls e lur stadi sin fundament d'in consens da convivenza e da contracts concludids er entras la Svizra libramain e democraticamain tenor sia constituziun. Negin che fa contracts cun auters, er in stadi na sa far valair che

mo ses dretg valia en cas da dispeta e mo ses derschadars decidian. Quai fiss absurd, ma occupa politichers e medias tuttina dapi emnas e mais. Era la Svizra sto, sch'ella concluda contracts internaziunals, sa tegnair vid queste tenor il dretg internaziunal. La convenziun internaziunalala sur il dretg da contracts, acceptada er entras la Svizra, di expressivamain che nagin stadi sappia sereferir sin l'agen dretg per betg respectar il dretg internaziunal contractau. Ina regla che sa chapescha da sesez duess encunter tuttas reglas betg valair per la Svizra? Ina absurditat e tuttina negin che metta fin a tals discurs.

In dals contracts ils pli impurtants internaziunals è la convenziun europea dals dretgs umans che era la Svizra ha sutta-

scrit. Quella garantescha praticamain ils medems dretgs fundamentals sco nossa constituziun federala: lezza cuntegn mo anc dapli dretgs fundamentals ed umans. Betg vulair respectar la convenziun europea dals dretgs umans vul dir era betg vulair respectar nossa constituziun federala. Era quella prescriva che tut ils carstgauns èn eguals avant la lescha e che la dignitat da l'uman è da respectar e da proteger. Ella di medemamain ch'il dretg è la basa ed il limit da tutt'activitat dal stadi e che tuttas mesiras statalas ston esser commensuradas, er quellas encunter personas da l'exterior. Betg vulair dar ils medems dretgs a communitads religiusas autras che cristianas cun scumandar minarets u vels purtads ord motivs da la religiun sco era vulair expulsar personas da l'exterior automaticamain e senza respect commensurau da lur dretgs umans sco cunzunt l'integritad personala, cunterfa betg mo al dretg internaziunal, mabain er a noss dretg svizzer. Che quai è er nunsvizzer ed inuman sco er nuncristian duess atgnamain betg stuair vegnir clamà en memoria. Vulair sa deliberar dal dretg internaziunal è perquai er nunresponsabel. Ma nua èn ils politichers cun responsabludad?